

(Kıbrıs Cumhuriyeti Arması) (Avrupa Birliği Amblemi)

BÜLTEN

Romanlara Yönelik Kıbrıs Milli Platformu

Avrupa Birliğinin

“Temel Haklar, Eşitlik ve Vatandaşlık Programı” kapsamında finanse edilen proje

22 Temmuz 2016 tarihinde Sosyal Refah Hizmetlerince koordine edilen Romanlara Yönelik Kıbrıs Milli Platformu'nun ilk toplantısı gerçekleştirildi. Platformun oluşturma amacı; hem ilgili hükümet makamları, bağımsız örgütler ve sivil toplum kuruluşları, hem de Romanların katılımıyla Romanlara ilişkin konulardaki diyalogun güçlendirilmesini hedefleyen bir çerçeve oluşturmaktır.

Toplantıya üçü Roman olan 33 kişi katıldı. Gösterilen çabalara ve de 25 kişinin katılım formunu doldurmasına rağmen Romanların katılımı düşürülmüş oldu.

Toplantı boyunca katılımcılar; hem Avrupa Birliği düzeyindeki, hem de ulusal düzeydeki kurumsal çerçeve hakkında bilgi edinmek ve de ilgili katılım tartışmalarının kapsamında kendileri ilgilendiren konuları ele almak için fırsat buldular.

Toplantının sonuçları; Kıbrıs Romanlarının, kendileri ilgilendiren konulara etkili olarak katılmak için daha fazla mobilizasyon ve/ veya motivasyona ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Politikaların tasarlanması ve uygulanmasından sorumlu olanlara gelince; çeşitli eylemler teşvik etmek için iradeleri mevcut olmasına rağmen, bir yandan Romanların sınırlı katılımı, öte yandan da Romanları ve de özel ihtiyaçlarının haritalanması yapılmamasından kaynaklanan bazı zorluklarla karşı karşıya geldikleri belli oldu. Toplantının sırasında arada sırada Romanların karşılaştıkları sorunlar ile ilgili bazı araştırmaların yapılmış olduğu da belli oldu; söz konusu araştırmalar ya hiç kullanılmamış, ya da çeşitli önlemler ve de mevcut olan personeli geliştirmek için kullanabilecekleri fonlar hakkında sınırlı bilgileri olduğu nedeniyle uygun bir biçimde tanıtılmamıştır.

Toplantının sonuçları kaydedilip Platformun sonraki tematik toplantılarında ele alınacaktır.

13.09.2016

Sosyal Refah Hizmetleri (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)

(Kıbrıs Cumhuriyeti Arması) (Avrupa Birliği Amblemi)

“Romanlara Yönelik Kıbrıs Milli Platformu” Projesi

Bu proje,

Avrupa Birliğinin

“Temel Haklar, Eşitlik ve Vatandaşlık Programı” kapsamında finanse edilmektedir.

İşbu belge, Avrupa Birliğinin “Temel Haklar, Eşitlik ve Vatandaşlık Programı”nın mali desteği ile hazırlanmıştır. Bu belgenin içeriği, sadece yazarının sorumluluğu olmaktadır ve hiçbir durumda Avrupa Komisyonu'nun görüşlerini yansıttığı kabul edilemez.

HRİSO PELEKANİ

Türk Dili Sektörü Bilim adamı

Roman Konularında Uzman

pelekanichryso@gmail

BULGULAR VE SONUÇLAR

Romanlara Yönelik Kıbrıs Milli Platformunun, 22 Temmuz 2016 tarihinde Limasol'daki 4. İlkokulda yer alan birinci toplantısının katılım tartışmasında aşağıdaki konular ele alındı:

- Ayrımcılık, eşitlik ve Romanlara yönelik mevcut Avrupa çerçevesi;
- Katılımcıların, Kıbrıs'ta uygulanan politikaların/ tedbirlerin ilerlemesinin izlenmesindeki rolü.

Katılım tartışmasının başlıca bulguları ve sonuçları şunlardır:

1. Tüm katılımcılar, Platformun birinci toplantısına katılan Romanların sayısının düşük olduğunun farkına varmıştır. Romanlara yönelik Kıbrıs Milli Platformuna katılanlar, Romanların sonraki toplantılara daha büyük sayıda katılacaklarını beklemektedir; böylece eğitim, istihdam, sağlık bakımı ve konut olmak üzere dört temel eksen ile ilgili olarak alınması gereken reformlar ve eylemlere ilişkin kendi görüşleriyle teklifleri de duyulup göz önünde bulundurulacaktır. Buna bağlı

olarak, Romanların Platformun daha sonraki toplantılarında hazır bulunup etkili katılımının önemli ve gerekli olduğu bellidir.

2. *Eğitim alanına* gelince eksik katılım ve sıkça görülen kaçaklar belirtilmiştir. Roman nüfusunun büyük bölümü zorunlu eğitimi izlememektedir; böylece mesleki durumunu geliştirmek ve iyileştirmek için fırsatları sınırlıdır. Dolayısıyla Romanların düşük performans ve okuma yazma bilmeme oranları yüksek kalmaktadır. Genel olarak Roman nüfusunun eğitime karşı tutumu olumsuz olması görünmektedir. Bu, yetişkinler eğitimi için de geçerlidir; örneğin, bu yıl İkinci Dil Olarak Yunanca Öğrenme Programında da olduğu gibi Romanlar eğitim programlarında kalmakta zorluklar çekmektedirler.

Tartışmaların sırasında gerek anne-babalar, gerekse çocuklar tüm Romanların eğitiminin geliştirilmesine yönelik görüşmeler ile fikirler ortaya koyulmuştur. Bazıları şunlardır:

- a) Romanlar yerleşim yerlerinde eğitim sistemi ile ilgili olarak bilinçlendirme eylemlerle müdahalelerinin seçilmesi ve gerçekleştirilmesi;
- b) Roman ailesi ile okul arasındaki ilişkilerin güçlendirilme programlarının uygulanması;
- c) Öğrencilerin sınıfta harcadıkları zamanın arttırılması;
- d) Ebeveynlerin öğrenme sürecine ve de öğrencilerle birlikte sınıf içinde gerçekleştirilen etkinliklere aktif katılmaları;
- e) Ebeveynlerin okul ile daha sık temasları ve kendileri ilgilendiren kararların alınmasına katılmaları hem sosyal entegrasyonuna katkıda bulunabilmekte, hem de kayıtlı bulunan öğrencilerin okulu terk etmelerini azaltabilmektedir.
- f) Okul şiddetini önleme programlarının uygulanması;
- g) Irkçılığa Karşı Davranış Kodu okullarda sadakatle uygulanmalıdır¹;

---

¹ Irkçılığa karşı politikaların geliştirilmesi ve uygulanması, Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonunun (ECRİ) 10 nolu Direktifine ve de Çocuk Hakları Sözleşmesi, Bakanlar Komitesi'nin Üye Devletlere Yönelik Rec(2006)5 sayılı Tavsiye Kararı, Kadınlara Karşı Her Türlü Şiddetin Tasfiye Edilmesine ilişkin Sözleşme ve Avrupa Sosyal Şartı gibi Kıbrıs tarafından onaylanan çeşitli uluslararası ve Avrupa sözleşmelerine de uymaktadır.

http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias/kodikas_kata_ratsismou.html

- h) Romanlar kültürü ve dili hakkında bilgi edinmelidir;
- i) Eğitim ve Kültür Bakanlığı (müfettişler, uzmanlar) Romanların sosyal entegrasyonuna ilişkin tedbirlerin uygulanmasını daha sık olarak kontrol etmelidir.

3. *İstihdam alanına* gelince Romanlar arasında işsizliğin azaltılmasını hedefleyen tedbirler ve/ veya milli stratejiler ve/ veya politikaların olmadığı ortaya çıktı. Yunan dilini bilmemeleri, mesleki eğitim ile mesleki becerilere sahip olmamaları Romanların işsizlik oranı ve de işgücü piyasasındaki dışlanmasının başlıca nedenleri sayılmaktadır. Kıbrıs Milli Platformunun üyeleri, Romanların becerilerinin değerlendirilmesi ve yeteneklerinin güçlendirilmesiyle geliştirilmesini hedefleyen eylemler ve eğitim programlarının uygulanması gerektiğini kabul etmektedir; bu şekilde harekete geçmeleri ve de uygun alanda iş bulmaları mümkün olacaktır. Böylece hem işsizlik oranları azaltılmış olacak, hem de Romanlara daha fazla teşvik verilmiş olacaktır.

4. *Sağlık bakımı alanında*, İstihdam alanında da olduğu gibi, özel tedbirler ve/ veya milli stratejiler ve/ veya politikalar bulunmamaktadır. Romanların sağlık problemleri, sosyal ve ekonomik profillerine yakından bağlıdır; bunun sonuçları arasında onların kötü sağlık durumu, düşük yaşam beklentisi ve yüksek çocuk ölüm oranları yer almaktadır. Sosyal dışlanmaları önlenebilmek için hem okullarda, hem de yaşadıkları bölgelerde Romanlara yönelik cinsel eğitim, aile planlaması, bağımlılık yapıcı madde bağımlılıkları, temizlik ve saire gibi sağlık ve sosyal bakım konuları üzerinde bilgilendirme kampanyaları yapılmalıdır. Yerleşim yerlerinde mobil aşılama, birinci basamak sağlık ve ruh sağlığı ünitelerinin bulunması; sağlıkları ve de kişisel hijyen koşullarının geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Ayrıca özellikle çocukların ve kadınların birinci basamak sağlık hizmetlerine düzenli erişiminde yardımcı olacaktır.

5. *Konut alanında* yetersiz konut ve yaşam koşulları gözlenmektedir. Romanlar yerleşim yerleri marjinalleşmeye yol açmaktadır, çünkü Romanlar olmayanların

oturdukları yerlerden uzak bulunmaktadır ve temel altyapıları bulunmamaktadır. Yerel yönetimler ve diğer yetkili kurumlar mevcut olan yerleşim yerlerinde su ve elektrik sağlama şebekelerinin ve de altyapıların başka unsurlarının iyileştirilmesi için önlemler almalıdır. Yerleşim yerleri ile mahalleler iyi pratik oluşturmamaktadır, çünkü daha fazla dışlama ve yabancılaşma alanları olarak rol oynamaktadır.

Kıbrıs Milli Platformunun toplantısında ECRI'nin ² Roman yerleşimlerinin ortadan kaldırılması ve Romanların geri kalan nüfusun yaşadığı semtlere entegrasyonu ile ilgili teklif ve önerileri de belirtildi. Ayrıca, Romanlar yerleşim yerlerinin yetkili makamlar ve belediyeler tarafından daha sık ziyaret edilmesi ve de sistematik izlenmesinin olumlu sonuçlar vereceği de belirtildi; bu şekilde Roman topluluğu ile ihtiyaçları ve çektikleri zorluklar ve de olası yükümlülüklerine ilişkin olarak daha anlamlı ve verimli bir tartışma geliştirilebilecektir.

6. *Ulusal politikalar düzeyinde* Romanlar ve de ihtiyaçlarının haritalanması çok önemlidir. Ayrıca yerel yönetimler, belediyeler, yetkili bakanlıklar, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları arasında bir iletişim ağının oluşturulmasının da önemi çok büyüktür; bunun yanı sıra yetkili makamlar Romanların daha etkili katılımını arayıp teşvik etmelidirler. Aynı zamanda yetkili makamların özlemlerinden başka, Romanların da, kendilerine ait olan prosedür ve kararlara katılmak için harekete geçmeleri kuşkusuz çok önemlidir. ³

---

² CRI(2016)18, <https://www.coe.int/t/dgh/monitoring/ecri/Country-by-country/Cyprus/CYP-CbC-V-2016-018-ENG.pdf> 27 Temmuz 2016 tarihinde erişim

³ 8.376